Ч. 73. Пятниця 14 (1) цьвітня 1905. Рік XV.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З Ради державної. — До ситуациї на Угорщині. — Справа марокканьска. — Події в Росиї і російско-японьска війна.

На послїднім засїданю палати послів поставили інтерпеляциї: пос. Брайтер в справі становища берлиньского товариства будови зелїзниці Тернопіль-Збараж; пос. Романчук в справі мови викладової в школах народних всхідної Галичини; пос. Кос до цїлого кабінету в справі продовженя пропінацийного права в Галичині. — Палата по довшій дискусиї ухвалила закон о підводах для войска в другім і третім читаню. Між иншим ухвалено при §. 2 додаткове внесенє, після котрого також вози моторові можуть бути уживані на підводи. — Президент палати ґр. Феттер предложив, щоби слїдуюче засїданє відбуло ся дня 3 мая зі слїдуючим порядком дневним: 1) тарифа митова; 2) закон о похатнім торговли; 3) справа італїяньского университету в Ровередо. — Пос. Брайтер вносив, щоби на четвертім місци порядку дневного поставити справу знесеня §. 14. Внесенє се відкинено. Пос. Стажиньский поставив внесенє, щоби на порядку дневнім поставлено яко першу точку справу посольскої ненарушимости пос. Тавчара. Внесенє се принято 94 голосами против 85. Опісля показало ся, що Стажиньский поставив се внесенє, не знаючи о противній ухвалї конференциї проводирів клюбів; він длятого постановив зажадати на слїдуючім засїданю відкликаня сеї ухвали.

Ситуация на Угорщині що раз більше застрює ся. З Будапешту доносять, що тепер вже й т. зв. десиденти поступають однаково з партиєю независимости і готові поставити цїлий кабінет Тіши в стан обжалованя. Они заявили ся також за проєктом адреси ґр. Апонія. Піднесено навіть гадку, щоби домагати ся ревізиї цїлої санкциї праґматичної. О якімсь компромісї взагалї нема вже нинї й бесїди.

На вчерашнім засїданю угорскої палати послів пос. Каз запитував президию, длячого доси не вибрано фахових комісий, так потрібних зі взгляду на торговельно-політичні переговори, які тепер ведуть ся. Віцепрезидент Раковский відповів, що президиї не можна за то робити докору, бо всї партиї згодили ся не вибирати комісий, доки ситуация не вияснить ся. Ґр. Тіша заявив, що тепер не ведуть ся політично-торговельні переговори, лиш приготовляючі роботи митові, котрі нїчим не вяжуть будучого правительства і не творять нїякої умови. Ходить лиш о приготовлене матеріялу для будучого правительства, котре буде вже мати мало часу до залагодженя тих справ.

Аж тепер виходять поволи на верх ті переговори, які вели ся межи Францією а Мароккож, а котрі дали причину до звістного виступленя німецкого цїсаря в Танґері. Ґазета Figaro подає звістку про дотеперішні успіхи францускохо посла Тейляндієра у Фезї. На першім засїданю нотаблів, де проводив іменем султана Сідріес Бнаіх, заявив Тейляндіє, що Франция в наслїдок безнастанних непокоїв в Марокку одержала окуплений жертвами мандат від европейских держав, маючих свої інтереси в Марокку зробити новий порядок. Тодї іменем зборів зажадав Каід ель Мехуар, щоби Франция подала подрібно свої наміри. Тейляндіє згодив ся на то на другім засїданю і сказав, що окупация марокканьского місця Раі-ель-аін показала ся конечною, бо войско султана не могло зробити спокою; він дав дальше пізнати, що Франция не перестане окупувати марокканьскої землї, скоро непокої будуть і дальше тревати. — Франция волить однак зреформувати відділи правильного марокканьского войска звані „мір“ і „табор“, щоби марокканьский вояк з розбишака став підпорою трону і спокійного населеня. До кождого відділу стоячого під командою капраля мав бути приданий один францускии вояк. На

4)

Дещо про Марокко.

(За німецкими подорожниками З. Ґенте і дром Кампфмавром — подав К. Вербин).

(Дальше).

Женщини в Танґері носять всї довгий, звисаючий аж до ніг гаік, бороду і уста прислонюють хусткою, а коли ще маврийска женщина так закутана насуне ще й гаік на очи, щоби так заслонити ся від цїкавого погляду Европейця, то виглядає як би якийсь ходячий страхопуд. Більше змислу для богатства красок як Маври показують марокканьскі жиди. Заживні, справдешно патриярхальні старцї держать голову гордо до гори, а довжезна иноді борода спадає їм на груди і видко по ній, що она старанно виплекана; та й нігде в Танґері не видко, що сей вибраний нарід змушений в Марокку берегти в рабстві свою віру. Ноша жидів в Марокку ріжнить ся трохи від ноші Маврів, бо їм не вільно носити деякого маврийского одіня, але хто не знає звичаїв краю, той не може добачити тої ріжниці. Жидівскі женщини відзначають ся дуже в свою користь від маврийских женщин як делїкатнїйшою краскою і хорошими чертами лиця та чорним, блискучим волосєм, так і цьвітистою одежию, котра підходить більше до европейского смаку.

Посеред тої товпи ріжнородних типів і всїлякої ноші, яка глотить ся на вузких улицях міста, можна стрітити множество Европейців всїляких народностий; елєґантно одягнені пани і дами в сукнях найновійшої моди переходять місцями, де найбільша глота, а туземцї навіть не звертають на них уваги.

Від комори митової і маґазинів в порті веде брукована улиця, нї, не улиця, а стежка між двома високими мурами аж до міста. Але який то брук! То лиш така назва. Балик! Балик! (Стережіть ся!) кричить позаду за нами якийсь погонич, а вже тручає нас осел, що терпеливо і покивуючи головою несе на собі тяжкий набір, та притискає нас до муру. Десять, дванайцять других ослів ступає за ним, а з гори іде напротив друга каравана та перетискає ся через тоту, що іде з долини. Погоничі кричать одні на других, сварять ся і готові вже бити ся.

Наконець розширяє ся тота улиця і робить ся кругле місцє, до котрого сходять ся улицї зі всїх боків. Ми тепер посеред маврийского торговельного міста, де повно житя. Довкола і вздовж головної улицї видко крами зі всїлякою крамщиною, як то буває иноді у нас на ярмарках по малих містах. Тут можна також знайти всїлякі „старі“, але сьвіжо зроблені річи і зброю, та иньші краєві вироби, умисно так вже зроблені, щоби сподобали ся Европейцям, котрі дуже радо їх купують. Тоті крами то або буди, висунені на улицю, або всунені в мури, мов би пороблені в них діри. А в тих будах сидять купцї підогнувши ноги під себе і дивлять ся стовпом перед себе. В таких будах працюють також всїлякі ремісники як ковалї, ткачі, різьбарі і т. п.

Балик! Балик! Товпа людий і зьвірят випихає нас в якийсь заулок, з котрого несе ся плач і крик пискливих дитинячих голосів. Двері від школи, де учать корану (магометаньского сьвятого письма), відчинені. Двері тої школи то одинокий отвір, котрим до того місця, що виглядає як стайня, може дістати ся воздух. На землї і на дошках під стїнами сидять один коло другого малі хлопці з гладко оголеними головами; на колїнах держать таблички з виписаними на них із корану словами і хитаючись заєдно кричать свої лекциї один другому до уха. Пан учитель тої школи не набрав ся ще поверховної чемности европейскої: коли ми хотїли зайти до тої школи, він замкнув нам двері перед носом.

В головній улицї коло керницї стрічають ся жінки, що прийшли по воду, та водоноси з бордюгами з козячої шкіри на плечах, або з бочівками, котрі перевішують по дві на осла. Два паробчаки, що не могли погодити ся, котрий з них перший має набирати воду, взяли ся до бійки, бють один другого кулаками і копають ногами, а один з них доти пробовав циновим ведерцем твердість голови свого противника, доки аж той не пустив ся втїкати. Але ось вже й вернув в супроводї старшого чоловіка з сивою бородою, котрому очицї в олověній оправі зсунули ся аж на сам конець носа; він зовсїм так, як то й у нас хлопцї роблять, закликав старого на поміч. По коротків розслїдї справи відплатив старий тамтому кількома ударами в лице за то, що він его хлопцеви зробив.

Вздовж домів особливо же коло брам —

третім засіданю була бесіда о поправах портів в Танґері, Арзіля, Касаблянка, Ляраш і Моґадорі; відтак о основаню товариств, що мали би взяти сї роботи в свій монополь а також і будову доріг та каблів. На четвертім засіданю вели ся наради над основанєм банку державного і управильненем справи монетарної, над справою видаваня марок, пашпортів і т. и. З того всего показує ся, що Франция забирала ся вже рішучо до діла, щоби зробити Марокко зависимим від себе під взглядом войсковим, економічним і фінансовим і готова була навіть край поволи окупувати. То все стало ся отже причиною, що Німеччина маючи також свої інтереси в Марокко, рішила ся виступити против того. Тепер доносять анґлійскі ґазети, що межи Німеччиною а Марокком прийшло до угоди в справі прибережної плавби.

Здає ся, як колиб в Росиї настала анархія, коли вже приватні люди мусять самі дбати про свою безпечність і самі боронити ся. З Петербурга доносять, що звістний цукровий богач, Українець Терещенко, котрому збунтовані селяни знищили недавно кілька рафінерий цукру і наробили шкоди до 4 міліонів рублів, одержав від міністерства війни позволенє з'орґанїзувати на власний кошт віддїл козаків зложений з 150 людий для охорони своїх фабрик від дальших нападів.

З полудневих сторін Росиї доносять, що там в кількох сторонах вибухли небезпечні розрухи. В Николаївску виконано замах на поліцмайстра, але тому якось щасливо нїчого не стало ся. З Петербурга доносять, що в путилівских варстатах знову настав страйк.

З поля війни нема нїяких важнїйших вістий. З Льондону і Вашінґтону наспіли, що правда, якісь вісти про морску битву, але они не подають нїчого певного і скорше можна припускати, що битви не було. Ледви чи Японцї були би на стілько нерозважнї, щоби запускали ся в битву десь на сундайских водах. З Батавії наспіла до Льондону чутка, що Японцї стратили в морскій битві 4 кораблї, а з Вашінґтону знов доносять, що доси ще нема потвердженя чутки, мов би Росияни близько Яви стратили в битві 3 кораблї.

Новинки.

Львів, дня 13-го цьвітня 1905.

— **Іменованя.** Ц. Міністер торговлї іменував почтового управителя в Бережанах, Теоф. Косоногу старшим контрольором почтовим у Львові.

— **Нова недуга** запаленя мозково-стрижієвих опон (meningitis) — про яку ми оногди писали — появила ся сего року на Шлезку, дістала ся до західної Галичини, а оногди були два случаї занедужаня дїтий на meningitis у Львові. Доси ствержено урядово в Галичинї 430 случаїв тої недуги, переважно між дїтьми від 5 до 10 лїт. Звідки взяла ся meningitis, годї сказати. В Галичинї появляє ся она від кільканайцяти лїт на весну і в осени, але доси ще не виступала так пошестно. Meningitis виступає в двоякім видї. Часом до кількох годин убиває хорого. В инших случаях буває лагідна, тревае цїлї тижнї або й місяцї. Початок недуги проявляє ся загальним ослабленем, омлїнєм, дрощами, горячкою. Недужий спершу не зносить сьвітла нї голосу, але поволи попадає в глубокий сон і горячкує. Вже в другім дни шия цїпенїє, голова хилить ся взад, недужий корчить ся нераз так, що цїле тїло опирає ся лише на потилици і пятах. На грудех і на губах появляють ся червоні пятна. При тих проявах недуга називає ся meningitis fulminans і кінчить ся звичайно смертию при горячцї поверх 40 степенів. Meningitis має свій осередок в мозку, а при секциї померших осіб ствержено ропні запаленя довкруг мозку. Ліку на ту недугу доси нема. Она виступає пошестно, як вище зазначено, між дїтьми в 95% і в третинї случаїв кінчить ся смертию. На meningitis занедужають звичайно дїти в убогих домах. Нечистота і голод є пригідною почвою для сеї хороби. Належить ся також стерегти перестуди, катару носа, всякого зраненя, бо, як доси стверджено, в тих случаях можна легко заразити ся сею небезпечною недугою. До домів, де появила ся meningitis, не належить заходити. — До недавна медицина була цїлком безрадна супротив запаленя мозкових опон. Аж в послїдних часах др. Мафрехт в Маґдебурзї попав на гадку уживати горячих купелїв в тїй недузї і одержав знамениті вислїди. Его письма в тїй справі спонукали також инших лїкарів до проб в тїм напрямї. У Відни др. Шлєзінгер оповістив небавом, що при ужитю горячих купелїв удало ся єму осягнути дуже добрі успіхи, а в Одесї др. Воршильский і инші досьвідчили того самого. — Коли так, то при найлекшім підозріню о запаленє мозкових опон належало би недужого купати в горячій воді.

— **Пожар фабрики паперу.** З Градця, в Стириї доносять, що оногди погоріла цїлковито фабрика паперу в місті Брук над Муром. Шкода дуже значна.

— **Дезертир.** Команда 30 полку піхоти донесла оногди львівскій поліциї, що перед кількома днями утїк з касарнї рядовий 6-ої компанїї, Михайло Марти́н, що був вже кілька разів караний за крадіж.

— **Замах божевільного.** З Катовиць на прускім Шлезку доносять: В гутї кн. Гоґенльогого в суботу о годинї 9-ій рано властитель реальности Гжибек, недавно випущений з дому божевільних, застрілив на улици дра Ґайслера, коли той саме ішов до шпиталю.

— **Самоубийство.** Вчера по годинї 8-ій вечером відобрав собі житє вистрілом з револьвера звістний львівский купець Адольф Рехен у власнім мешканю при улици сьв. Станислава в домі під ч. 6. Причина самоубийства незвіста. Померший мав склеп при улици Кароля Людвика ч. 3 від 37 лїт.

— **„Комітет тринайцятьох“.** В Будапештї богато заможних осіб дістало листи з жаданем, щоби на вказанім місци зложили по 1000 корон, в противнім случаю жде їх смерть. В листах тих найдено також порошок, в якім розпізнано динаміт. Листи були підписані словами:

а місто єсть обведене великим муром; брами замикають вечером по заходї сонця — сидять і лежать мужчини, женщини і дїти. Межи ними видко і людий в крайній нуждї. Мій товариш, один знакомий лїкар, побачив тут і прокажених; видко, що їх тут не держать окремо. Ґіґієна — ба, о тім далось би тут богато сказати! Але здає ся, що під сим взглядом дещо змінить ся в Танґері і то під впливом німецким.

Поробивши деякі конечні орудки в місті і представившись в німецкім посольстві, що знаходить ся на початку вижини Маршан на площи „сук дельборра“ (заміска торговиця) перед брамою міста, лишило ся менї ще трохи часу виїхати в окрестність міста. Дорога іде спершу попри прекрасні городи, що належать до Европейців а в котрих красують ся оранжеві корчі, пальми і смовкви, але також і богато зовсім нових для мене дерев і корчів, вкритих тепер цьвітами і темною зеленю. Небавком зачинає вид зміняти ся. Починають ся городи селян. Довкола Танґера і взагалі на далеких просторах сего так урожайного краю садять богато ярини. Городи, поля і дороги обсаджені по найбільшій части аґавами, декуди й корчами з терном, а в городах видко біб і горох, що тепер цвитуть, бураки і т. п., на зубічах ростуть всюди великими корчами смокви або так звані християньскі фіґи.

Іду через село: майже всюди лиш малї, низькі, нужденні хати з тропі, рідко де покаже ся мурована з каміня хата. Не брак також і цистерн (копанок на воду); в теперішній порі видко також рівцї, котрими спускають на поля воду з вадів (вад = русло ріки), котрі тепер повні води. На дорозі стрічаємо богато жінок і мужчин, що несуть скошену траву та викорчоване корінє до міста. Женщини тут на селї не засланяють собі зовсім лиця, та й в місті по правдї не видко зовсім заслонених жінок. То очевидно берберский вплив. У Берберів, хоч і як они ревні магометани, жінки зовсім не засланяють собі лиця; становище їх тут взагалї инше як у Арабів.

Мушу знову спішити ся до корабля. Як підчас приїзду, так може ще раз і тепер кинути оком на стоячі перед містом кораблї. З тих кораблів приходять також гості і на наш корабель. Як взагалї кождий, що приїде до Танґеру, так можу й я оглядати дві третини марокканьскої фльоти, яка тут зібрала ся. Тут стоїть іменно воєнний корабель марокканьского правительства, кружляк другої кляси, котрому на імя „Ель - Башір“ та й перевозовий пароход „Гассанї“. Остання третина марокканьскої маринарки, іменно другий перевозовий корабель „Ес-Сід-ес-Туркі“ стоїть в Моґадорі.

Кружляк „Ель-Башір“ має свою історію. Єго збудовали на замовлене марокканьского правительства в Ліворнї і він був ще в 1894 р. готовий, але єго відобрали аж в падолистї 1899 р. Марокканьский султан звернув був всю свою увагу на виобразованє корпуса офіцирів від маринарки. Він післав був двох Марокканців до Італії, котрі там учили ся через десять лїт при маринарцї і одержали патент на офіцирів від маринарки. Але обох тих офіцирів було за мало для марокканьскої фльоти та й султан, видко, не хотів нїкому з них повірити команду свого кружляка „Ель-Башір“; противно, він повірив єї капітанови Міцнерови, котрий аж до того часу був комендантом перевозового корабля „Ес-Сід-ес-Туркі“. Міцнер одержав рівночасно приказ прибрати собі свого першого офіцира і 4 машиністів з Німеччини а крім того придано єму і згаданих обох марокканьских офіцирів. Пізнїйше прибрано ще й третого машиніста Німця і одного німецкого кухаря. Так отже команда марокканьскої морскої сили воєнної спочила в руках німецких. Крім того вислано ще одного марокканьского офіцира від артилерії і десять вояків потрібних до обслуги пушок на науку до Ессен у Круппа. Тепер відбуває єсь команда на кораблї по німецки. Залога корабля складає ся з Марокканців а на кораблі єсть ще й марокканьский „лїкар корабельний“. Цїла залога складає ся з 110 мужа. Поміщеня на кораблі суть просторі і взагалї цїле устроєнє на кораблї єсть дуже пишне. Але щоби людем добре жило ся, хоч би й в Марокку, то треба, щоби они мали якусь роботу, а залога на „Башірі“ не має майже зовсім нїякої роботи. Корабель той стоїть майже завсїгди коло Танґера.

Капітани перевозового парохода „Гассанї“ зміняли ся дуже часто; теперішний єсть якийсь Швед. Перший офіцир і один машиніст суть Німцї, а залога 45 мужа самі Марокканцї. Другий пароход „Ес-Сід-ес-Туркі“ єсть менший, а єго залога складає ся з 20 і кількох людий; капітан, офіцир і два машиністи суть Німцї. „Гассанї“ був давнїйше анґлійским кораблем для войска, а марокканьске правительство закупило єго перед 18 роками; „Ес-Сід-ес-Туркі“ збудовано в 1893 р. в Німеччинї для марокканьского правительства. Тоті перевозові кораблї ходять межи обома марокканьскими стациями войсковими: Аджруд над Вад Скіс на альжерскій границї і рогом Юбі на полудни, де давнїйше була анґлійска факторня, котру Анґлія разом з приписаючими до неї землями продала 1896 року марокканьскому правительству. Сї ґарнїзони і другі, які знаходять ся дальше в глубинї краю на альжерскій границї, не можна заопровіянтувати з краю лежачого поза ними, отже оба тоті пароходи привозять збіже і иншу поживу до тих місць з урожайних сторін західного марокканьского побережа, з Мазаґену і т. д. Они служать також до перевозу войска при змінї ґарнїзонів або коли розходить ся о то, щоби покарати якихсь ворохобників. То буває найчастїйше в сторонах, де жиють ріфові Кабилї.

Хоч я був лиш короткий час в Танґері, то все-таки міг я зійти ся з ріжними людьми, що належать до нїмецкої кольонії і мило згадую собі то, як они мене принимали. Німецка

„Комітет тринайцятьох“. Розуміє ся, поліция горячо глядає за тим цікавим комітетом, але ще доси не могла впасти на его сліди.

† **Померли:** Евген Курилович, нотар у Львові, дня 8 с. м., в 59-тім році житя; — о. Алексей Брик, парох в Баличи горішнім, старосамбірского деканата, дня 28 марта, скоропостижно на удар серця, в 42-ім році житя, а 14-ім сьвященьства і жена его Теофіля з Миськевичів Брикова з тяжкого жалю по страті мужа, дня 29 марта, в 36-ім році житя; — В Токах, збаражского повіта, Василь Римар, учитель тамошної школи народної; — в Надієві, долиньского повіта, Ігн. Олійник, учитель 2-кл. школи народної в 57-ім році житя; — Александер Ґродзицкий, кандидат III року семинариї в Самборі, дня 5 с. м., в 19-ім році житя.

Всячина.

— **Звідки пішов звичай кланяти ся шапкою.** На заході Европи, головно же в Німеччинї і Франциї, виробив ся був в середновічних часах рід службової зависимости одних людий від других; були могутні лицарі і вельможі, в службі котрих стояли т. зв. ленники або вазалї. На случай війни мусїли вазалї зброїти ся та іти за своїми панами на війну. За то вельможі надїляли їх землями і ручили їм за мир і безпечність. Коли отже такий вазаль ставав перед своїм паном, то він сам себе вже не потребував боронити, бо не сьмів навіть ставати перед ним готовий до оборони, значить ся з оружием і шоломом на голові. А зелїзний шолом на голові то була найважнїйша оборона. Право в тих часах постановляло, що лиш леннодавець повинен був виступати в шоломі на голові, а ленники або вазалї, значить ся, его слуги, мусїли не лиш відложити на бік мечі і ножі, але й здоймити шоломи з голови. Хто би того був не зробив, був би караний, бо то означало тодї зухвалість, опір, бунт. Але той обовязок здойманя шолома обовязував лиш в палатї леннодавця або на его обійстю, а не в поли на війнї. Сей звичай здойманя накритя голови задержав ся ще й пізнїйше, коли вже не було леннодавців і ленників, але коли ще задержала ся службова зависимість; була то ознака пошанованя і почести, але заразом і службової зависимости. Звичай той, принятий на великих дворах, наслїдували відтак люди низших станів яко щось такого, що надає нїби якогось доброго тону і з того виробив ся з часом звичай кланяти ся шапкою або капелюхом. У народів, що не знали лена або даньщини, як н. пр. всї народи на всходї, не було нїколи та й нема до нинї звичаю кланяти ся відкриваючи голову. Отже поправдї сказавши, то нинїшний звичай кланяти ся відкриваючи голову, єсть давним войсковим звичаєм і значить то само, що сказати комусь: „Ваш слуга“.

Господарство, промисл торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць** оповіщує: „Дирекция зелїзниць державних у Львові розписала лїцитацию на доставу ріжних товців, сьвічок, лою, мила, смаровил мінеральних, нафти, терпентини і олію льняного на час від 1 липня 1905 до 30 червня 1906. — Близші услівя і формулярі оферти можна одержати в бюрі IV Дирекциї. — Оферти можна вносити до 29 цьвітня до 12 години в полудне.

Телеґрами.

Відень 13 цьвітня. Fremdenblatt доносить, що Є. В. Цїсар надав Архікн. Каролеви Франц Йосифови, найстаршому синови Архікн. Оттона, ордер Золотого Руна.

Будапешт 13 цьвітня. Комісия адресова приняла одноголосно проект адреси до Трону, котру нинї предложено палатї послів.

Петербург 13 цьвітня. Академия наук на запитанє міністра просьвіти заявила ся за безпроволочним відкликанєм дотеперішних обмежень при уживаню малорускої мови в друку.

Льондон 13 цьвітня. До „Handelsblad“ доносять з Батавії, що чутка о морскій битві коло островів Анамбас не потверджує ся.

Петербург 13 цьвітня. „Нов. Время“ доносить, що в Тулї вибух вчера по полудни огонь у фабрицї набоїв і обняв також резервоар нафтовий. Вечером удало ся огонь зльокалїзувати.

Льондон 13 цьвітня. З Лябон (на Суматрі) доносять до „Daily Mail“, що там розійшла ся чутка, що велика фльота знаходить ся на полудни від острова Борнео.

Льондон 13 цьвітня. До „Daily Mail“ доносять з Гонконґа: В тутешних кругах маринарских думають, що Японцї держать ся заєдно близько російскої фльоти, однак не наміряють вже тепер розпочати битви, лиш хотять звабити Росиян близше Японії.

Льондон 13 цьвітня. „Daily Telegr.“ доносить: Російскі кораблї воєнні показали ся у віддалї 550 морских миль від Сінґапоре. — На біржи в Токіо настав спадок курсів. Президент кабінету, міністер війни і шефи кількох департаментів міністерияльних відбули вчера нараду. — У войсковім шпитали в Ґірошіма помер один чоловік на джуму.

Курс львівский.

Дня 12-го цьвітня 1905.	Платять K c	Жадають K c
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	545·—	555·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	587·—	594·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	320·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	—·—
Банку гіпот 4½%	101·50	—·—
4½% листи застав. Банку краєв.	101·70	1·2·40
4% листи застав. Банку краєв. .	99·60	100·30
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 41½ лїт.	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	99·70	100·40
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·80	100·50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II. ем.	102·80	—·—
„ „ „ „ 4½% . .	101·50	102·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	99·30	100·—
Позичка краєв. з 1873 р. по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99·30	100·—
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97·50	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	85·—	92·—
Австрийскі черв. хреста (Курс віденьский) . .	56·75	58·75
Угорскі черв. хреста (Курс віденьский) . .	37·50	39·50
Італїянь. черв. хр. 25 фр. (Курс віденьский) . .	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20 кор. (Курс віденьский) . .	65·—	69·—
Базилїка 10 кор. (Курс віденьский) . .	24·75	26·25
Joszif 4 кор. (Курс віденьский) . .	8·25	9·50
Сербскі табакові 10 фр. (Курс віденьский) . .	9·50	11·—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·24	11·40
Рубель паперовий	2·52	2·54
100 марок нїмецких	117·—	111.50
Доляр американьский	4·80	5·—

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

кольонія числить около 60 душ. Но при них жиє ще в містї богато людий із Швайцариї, Австриї і т. д., що говорять по нїмецки. Всюди стрічав я велике вдоволенє з тих успіхів, які осягнув нїмецкий посол при своїх переговорах з султаном в Маракеши. Та й чужі ґазети, які я міг побачити, між иншими й виходячу в Танґері часопись „Аль-Моґреаб аль-Акса“ (Крайний захід) хвалять ті его успіхи.

Тетуан.

Коли би хтось прийшов до мене і сказав: „Я постановив собі вибрати ся з Танґера до Тетуана; як би то менї найлїпше зробити?“, то я би єму відповів: „Не робіть того!“ Проста і дуже добра відповідь, зложена на взорець тої, яку дала якась анґлїйска ґазета тому кандидатови до стану супружого, котрий просив редакцию, щоби она порадила єму, як би вибрати наречену. Відповідь була коротка і проста: Don't! (Менї не хоче ся!)

Але коли би мій подорожний таки обставав при своїм, то я би єму дальше порадив, щоби він сїв на корабель та поїхав до Ґібральтара і там зачекав, аж буде якесь судно відпливати до Тетуану. Бо подорож сухим путем єсть не лиш само в собі сполучена з великими трудами й невигодами, але ще й вяжуть ся з нею так богато всїляких трудностий і короводів, що чоловікови би то й не приснило ся. Подорож довкола сьвіта вимагає менше приготовлень, як їзда верхом з Танґера до Тетуана, при чім треба зробити всего лиш яких шїдесять кільометрів.

Насамперед мусите іти до свого конзуля, у котрого перед дверми сидить на земли кількох арабских дармоїдів, котрі так смирно і невинно виглядають, як то лиш може бути в турбанї і сілхамі. Тотї людцї то воєнні найміти, що грають тут ролю дверників і домашних послугачів і нерадо когось впускають, заким він їм не оплатить ся. В кождім посольстві, в кождім конзуляті вилежує ся пять або шість таких так званих королївских муринів, котрі готові відобрати від вас візитну карту та й ваші гроші, щоби тоту карту занести до середини, а гроші всунути в кишеню укриту десь під широкою свитою. Як тим Арабам удає ся знайти свою кишеню, того ще нїхто не міг доси пояснити, а що менї не здає ся, щоби в нїй богато було, то я й не уважаю за потрібне розбирати сю справу основно. Коли-ж дістанете ся до конзуля, то він вам скаже, що пішле одного із своїх вояків з вами до пашї, щоби той всемогучий муж визначив вам одного воєнного найміта, котрий би з вами поїхав.

Може то вам дивно видає ся, але в Мароку єсть незвичайно богато дивних річий. Коли хочете вийти поза місто пятнайцять кільометрів далеко, то мусите взяти собі одного жовнїра до товариства. З того можна би вносити, що гостинцї повні розбишаків і убийників, але так зле не єсть, бо як би так було, то би вам придано чоловіка енерґічного і готового до бійки, чоловіка, що має при собі набиту цївку і вострену списну; а той жовнїр, що ішов зі мною, був якийсь старий чоловічисько, котрий задля того, що упав колись з коня, палягав на ногу, а цїла его зброя то була лиш дуже красна вінчестрівка. Я, чоловік цїкавий, казав собі по дорозї показати тоту рушницю, приглянув ся її близше і побачив, що она зовсім не була набита. Як би мене були напали на дорозї якісь розбишаки, то я був би моєю парасолею більше убив ворогів, як він своєю рушницею. Я був би дав моє горло за то, що як би нас були напали якісь розбишаки, то мій оборонець був би передовсїм утїкав, щоби так оборонити ся від ворогів.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).